

Αναπτύσσοντας τις δεξιότητες των εκπαιδευτών ενηλίκων για τη διαχείριση ετερογενών ομάδων

Εγχειρίδιο Εκπαιδευτών Ενηλίκων:

Διαχείριση Ετερογενών Ομάδων

2021-1-EL01-KA122-ADU-000018137

Ι Δ Ρ Υ Μ Α
Κ Ρ Α Τ Ι Κ Ω Ν
Υ Π Ο Τ Ρ Ο Φ Ι Ω Ν
IKY

Με συγχρηματοδότηση από το
πρόγραμμα «Erasmus+»
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	2
2. Εκπαιδευτικές Προσεγγίσεις	3
2.1 Εκπαίδευση μεταναστών και προσφύγων	3
2.2 Συμπεριληπτική Εκπαίδευση	3
3. Τι πρέπει να αλλάξει;	4
3.1 Συνεργατική Μάθηση.....	5
3.2 Βιωματική Μάθηση.....	7
4. Παράδειγμα δραστηριότητας για τη δημιουργία ενός αξιόπιστου περιβάλλοντος	8
5. Παράδειγμα δραστηριότητας ευαισθητοποίησης για ένα θέμα	10
6. Παράδειγμα συνεργατικής μάθησης	12
7. Συμπεράσματα.....	13

1. Εισαγωγή

Ακόμη και όταν δεν υπάρχουν εκπαιδευόμενοι από εθνοτικές μειονότητες, οι τάξεις μας είναι πολυπολιτισμικές. Οι μαθητές μας προέρχονται από ποικίλα πολιτισμικά υπόβαθρα. Το υπόβαθρό τους ποικίλλει όσον αφορά την ηλικία, τη θρησκεία, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση, τη δομή του νοικοκυριού και την οικογενειακή δομή. Διαφέρουν επίσης ως προς τις αξίες και τις στάσεις, τον τρόπο ζωής, τις ικανότητες/αναπηρίες και την εθνότητα ή την ιθαγένεια. Επομένως αυτές αποτελούν απλώς μία από τις μεταβλητές που συμβάλλουν στην ποικιλομορφία της τάξης μας και επηρεάζουν την κουλτούρα των εκπαιδευομένων μας.

Η εγκατάσταση μεταναστών και προσφύγων δημιούργησε νέες "μειονότητες" στην Ευρώπη, ενισχύοντας την προϋπάρχουσα κοινωνική και πολιτιστική ετερογένεια. Παρά μόνο όταν οι εκπαιδευτικοί άρχισαν να ερευνούν την εκπαίδευση των μεταναστών αναγνώρισαν ότι πάντα είχαμε μια ευρεία ποικιλία μαθητών στις τάξεις μας.

Στόχος του παρόντος εγχειρήματος είναι η αντιμετώπιση αυτής της ποικιλομορφίας, με έμφαση στους μετανάστες και τους πρόσφυγες με θετικό και χωρίς αποκλεισμούς τρόπο, ώστε να τους εξασφαλίσουν τις προϋποθέσεις για την επιτυχή επαγγελματική και κοινωνική τους πορεία.

Όταν γίνεται λόγος για διαχείριση και εκπαίδευση ετερογενών ομάδων, πρέπει να λαμβάνουμε υπόψη μια σειρά από ζητήματα. Αυτά τα ζητήματα θα εξεταστούν σε αυτό το πόνημα, ο κύριος στόχος του οποίου είναι να δώσει στους εκπαιδευτές ένα πρακτικό εγχειρίδιο που θα τους υποστηρίξει στην αλλαγή του τρόπου διδασκαλίας τους έτσι ώστε να δημιουργήσουν μια καλύτερη μαθησιακή εμπειρία για περιθωριοποιημένες ομάδες εκπαιδευομένων, δηλαδή μετανάστες και πρόσφυγες.

2. Εκπαιδευτικές Προσεγγίσεις

2.1 Εκπαίδευση μεταναστών και προσφύγων

Από τη δεκαετία του 1970 έως τη δεκαετία του 1990 καθιερώθηκαν διάφορες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Οι εκπαιδευτικές προσεγγίσεις που προστέθηκαν δεν αντικατέστησαν πάντα τις προϋπάρχουσες, αλλά μάλλον επικαλύπτονταν με πολλούς τρόπους.

Η μετανάστευση που σημειώθηκε στην Ευρώπη από τα τέλη της δεκαετίας του 1960, οι μειονότητες, η μετάβαση σε μια εποχή υπερεθνικών οικονομικών συστημάτων, Ευρωπαϊκής ενοποίησης και παγκόσμιας επικοινωνίας δημιούργησαν ένα περιβάλλον αλληλεξάρτησης μεταξύ των λαών, με αποτέλεσμα την πολιτισμική επαφή και επικοινωνία. Έτσι, δόθηκε το έναυσμα για την εκπαίδευση των μεταναστών και των προσφύγων. Η εκπαίδευση των μεταναστών ήταν αρχικά ελλειμματικά προσανατολισμένη (Cogolin, Kruger-Potratx 2003), με έμφαση στην εκμάθηση γλωσσών. Παράλληλα με την εκπαίδευση των μεταναστών, πολλές χώρες της ΕΕ καθιέρωσαν μια νέα προσέγγιση, την πολυπολιτισμική εκπαίδευση. Η μέθοδος αυτή θα μπορούσε να θεωρηθεί το αρχικό βήμα προς τη διαπολιτισμική εκπαίδευση. Στις δεκαετίες του 1980 και του 1990, η συζήτηση επικεντρώθηκε στην ειδική σχολική εκπαίδευση για τους μετανάστες και όχι στην αφομοίωση ή την ενσωμάτωση, χωρίς αμοιβαία ενσωμάτωση. Η προσέγγιση της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης οδήγησε τελικά στο συμπέρασμα ότι ένα άτομο από ένα διαφορετικό έθνος δεν διέφερε από ένα ημεδαπό άτομο με το ίδιο κοινωνικό υπόβαθρο.

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί που ειδικεύονται σε αυτόν τον τομέα έχουν καταλήξει στην άποψη ότι όλοι οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να γίνουν διαπολιτισμικά ικανοί προκειμένου να ζήσουν και να ευημερήσουν στη σύγχρονη κοινωνία μας.

2.2 Συμπεριληπτική Εκπαίδευση

Ένα άλλο κρίσιμο σημείο είναι ότι οι εκπαιδευόμενοι από περιθωριοποιημένες ομάδες δεν βιώνουν την ισότητα εκτός της τάξης, γεγονός που σημαίνει ότι πρέπει

να γίνει ακόμη πολλή δουλειά για την καταπολέμηση κοινωνικών προβλημάτων όπως η προκατάληψη και ο ρατσισμός. Η εκπαίδευση πρέπει πάντα να περιλαμβάνει αντιρατσιστικό περιεχόμενο. Το να είσαι ένας αξιοπρεπής πολίτης και να έχεις στέρεες κοινωνικές δεξιότητες δεν αφορά μόνο την απασχόληση και την εργασιακή ικανότητα. Πρόκειται επίσης για την ενεργό συμμετοχή στη δημιουργία μιας δίκαιης και ισότιμης κοινωνίας. Οι πολίτες που αγωνίζονται ενεργά για τα ίσα δικαιώματα και τις ίσες ευκαιρίες των μη κυρίαρχων ομάδων, που εκτιμούν και σέβονται τη διαφορετικότητα αντί να την αποδέχονται παθητικά, αποτελούν κρίσιμα συστατικά στοιχεία για τη δημιουργία τέτοιων δίκαιων και ισότιμων συστημάτων.

Οι Alvarez και Juang (2010) ορίζουν τον καθημερινό ρατσισμό ως "κρυφές, καθημερινές εκδηλώσεις προκατάληψης", όπως το να αγνοείται και να απομονώνεται κανείς, να κοροϊδεύεται και να ντρέπεται ή να αντιμετωπίζεται διαφορετικά από τα μέλη της πλειοψηφούσας ομάδας. Αυτές οι συνήθεις πρακτικές απέναντι σε άτομα που ανήκουν σε αποκλεισμένες ομάδες της κοινωνίας είναι επικίνδυνες επειδή αποτελούν μέρος του αποδεκτού πλαισίου της κυρίαρχης ομάδας. Η Essed (1991) βρίσκει ενδείξεις καθημερινού ρατσισμού στις περισσότερες κοινωνικές και θεσμικές συνθήκες, επομένως θα πρέπει να υποθέσουμε ότι όλα τα εκπαιδευτικά μας ιδρύματα, τόσο ως χώροι εργασίας όσο και ως χώροι μάθησης, περιέχουν τέτοια χαρακτηριστικά και τα βιώνουν τόσο οι εκπαιδευόμενοι όσο και οι εκπαιδευτικοί, ορισμένοι σε καθημερινή βάση.

3. Τι πρέπει να αλλάξει;

Στην παρούσα ενότητα θα εξεταστούν ορισμένες ιδέες για το πώς οι εκπαιδευτικοί μπορούν να βοηθήσουν τις κοινωνικά ετερογενείς ομάδες. Η λύση δεν είναι γρήγορη ή απλή, αφού κανένα στυλ διδασκαλίας δεν είναι τέλειο για όλους τους εκπαιδευόμενους κάθε φορά. Η απάντηση βρίσκεται στην ποικιλομορφία, σε πολλές εκπαιδευτικές μεθόδους και προσεγγίσεις. Οι διδακτικές προσεγγίσεις που εμπλέκουν τον εκπαιδευόμενο, περιλαμβάνουν επαφή και επικοινωνία και έχουν

δομή που επιτρέπει σε κάθε εκπαιδευόμενο να συμμετέχει στη μαθησιακή διαδικασία είναι οι καταλληλότερες για την επίτευξη του στόχου της διδασκαλίας των πληθυσμιακών ομάδων που υπό-εκπροσωπούνται.

Σύμφωνα με έρευνες (Cohen και Lotan, 1995), όταν απλώς ακούμε ή παρατηρούμε, χρησιμοποιούμε μόνο ένα μικρό μέρος των δυνατοτήτων μας για μάθηση· ωστόσο, όταν εξηγούμε στους άλλους, μαθαίνουμε περισσότερα. Όσο περισσότερο προσπαθούμε να κατασκευάσουμε μια ιδέα για ένα θέμα, τόσο καλύτερα το κατακτούμε. Όσο περισσότερο προσπαθούμε να επικοινωνήσουμε με τους άλλους, τόσο καλύτερα κατανοούμε· όσο περισσότερο συζητάμε για ένα θέμα, τόσο περισσότερο αντιλαμβανόμαστε· όσο περισσότερο σκεφτόμαστε αντί να ανακαλούμε, τόσο περισσότερο μαθαίνουμε και θυμόμαστε. Κατά συνέπεια, όσο πιο ενεργητικοί είμαστε στη διαδικασία της μάθησης, τόσο περισσότερο μαθαίνουμε, κατανοούμε και θυμόμαστε. Το ερώτημα είναι αν παρέχουμε αυτή την ευκαιρία στους μαθητές μας σε καθημερινή βάση ή αν αποτελεί σπάνιο φαινόμενο στις συνεδρίες μας.

3.1 Συνεργατική Μάθηση

Η συνεργατική μάθηση είναι μια ευρέως αποδεκτή λύση για τη διδασκαλία ετερογενών ομάδων. Επιπλέον, έχει αποδειχθεί ότι εμβαθύνει την κατανόηση των εκπαιδευόμενων και προσεγγίζει περισσότερους εκπαιδευόμενους παρά μόνο έναν που είναι γνώστης ενός αντικειμένου. **Οι ομάδες συνεργατικής μάθησης** δεν είναι μόνο ένα αποτελεσματικό εργαλείο για την τόνωση της ακαδημαϊκής βελτίωσης μέσω της ενεργούς συμμετοχής, αλλά μπορούν επίσης να αποτελέσουν ένα αποτελεσματικό μέσο για τη μείωση της απομόνωσης.

Οι εκπαιδευτικοί θα μπορούσαν να προσπαθήσουν να σπάσουν τα επιφανειακά εμπόδια που μπορεί να συναντήσουν οι εκπαιδευόμενοι όταν είναι μεμονωμένοι σχηματίζοντας μια ομάδα. Οι ατομικές στάσεις, ιδέες, εμπειρίες και πεποιθήσεις εκτίθενται στην ομαδική εργασία, καθώς χρησιμοποιούνται για την επίτευξη ενός

κοινού στόχου μέσω μιας συλλογικής προσπάθειας. Η ομαδική εργασία προάγει τη βαθύτερη κατανόηση του εκάστοτε θέματος καθώς και τη δυναμική της ομαδικής εργασίας, η οποία θα είναι χρήσιμη σε όλη τη ζωή, και διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ των μελών της ομάδας. Η συνεργατική μάθηση επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους να βελτιώσουν την κριτική τους σκέψη, τη συνεργασία και τις επικοινωνιακές τους δεξιότητες. Φυσικά, το περιεχόμενο του μαθησιακού υλικού είναι κρίσιμο.

Ένας μεμονωμένος εκπαιδευτής δεν μπορεί να αλλάξει το σύστημα, αλλά μπορεί να αλλάξει το στυλ διδασκαλίας του και τη δομή της τάξης του, όντας ανοιχτός στη μάθηση και εφαρμόζοντας καινοτόμες και χωρίς αποκλεισμούς διδακτικές προσεγγίσεις. Ωστόσο θα πρέπει να αναρωτηθούμε: Είναι ένας εκπαιδευτής απλά ένας εκπαιδευτής θεμάτων; Ένας εκπαιδευτής είναι ένας πολύπλευρος εκπαιδευτικός και πρότυπο που διδάσκει στους εκπαιδευόμενούς του πολύ περισσότερα από ένα θέμα - ακόμη και όταν δεν το θέλουν. Οι εκπαιδευόμενοι στα περισσότερα εκπαιδευτικά ιδρύματα είναι συνηθισμένοι σε ατομικές δομές στις οποίες ο στόχος είναι να ξεπεράσουν τους άλλους και όχι να αποκτήσουν οποιοσδήποτε συνεργατικές ικανότητες. Έτσι, πριν ξεκινήσει μια συνεργατική συνεδρία, ο εκπαιδευτής πρέπει να προετοιμάσει τόσο την ομάδα όσο και τον εαυτό του. Πολλά πράγματα είναι απαραίτητα στην αρχή:

- Ο εκπαιδευτής πρέπει να προετοιμάσει τον εαυτό του (καθορισμός του μεγέθους των ομάδων, δημιουργία ομαδικών θέσεων εργασίας, συγκρότηση των ομάδων από τον εκπαιδευτή, γραπτές οδηγίες, εξασφάλιση καλών συνθηκών εργασίας, προετοιμασία των εργασιών για την επίτευξη των στόχων της συνεδρίας)
- Ο εκπαιδευτής θα πρέπει να διασφαλίσει ότι όλοι οι εκπαιδευόμενοι κατανοούν το ρόλο τους κατά τη χρήση της μεθόδου συνεργασίας
- Θα πρέπει να δημιουργηθεί μια ασφαλής και υποστηρικτική ατμόσφαιρα (γνωριμία μεταξύ τους, παρουσίαση της εκπαιδευτικής μεθόδου).

3.2 Βιωματική Μάθηση

Η βιωματική μάθηση ή η μάθηση μέσα από τις εμπειρίες αποτελεί την βάση της διαβίου μάθησης, καθώς πολλές σημαντικές δεξιότητες και αξίες όπως, η επικοινωνία, η κριτική σκέψη, η προάσπιση των δικαιωμάτων, η ανεκτικότητα και ο σεβασμός δεν διδάσκονται· πρέπει να μαθαίνονται μέσα από την εμπειρία και να εξασκηθούν. Ο Kolb (1984) αναγνωρίζει τέσσερις φάσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας κατά τη βιωματική μάθηση, από τις οποίες περνάει ο εκπαιδευόμενος.

1. **Εμπειρία:** ο εκπαιδευόμενος έρχεται αντιμέτωπος με μια εμπειρία. Αυτό θα μπορούσε να είναι ένα προγραμματισμένο γεγονός ή το να συμμετάσχουν σε μια δραστηριότητα (αναλαμβάνουν δράση)
2. **Στοχασμός:** ο εκπαιδευόμενος στοχάζεται πάνω στη νέα εμπειρία υπό το πρίσμα των υφιστάμενων γνώσεών του, ανταλλάσσει απόψεις και συζητά νέα μοτίβα και δυναμικές προκειμένου να αποκτήσει βαθύτερη κατανόηση της νέας εμπειρίας
3. **Εννοιολογική προσέγγιση:** δημιουργεί μια νέα ιδέα ή τροποποιεί μια υπάρχουσα αφηρημένη έννοια και πώς αυτή η νέα ιδέα σχετίζεται με τον «πραγματικό κόσμο»
4. **Ενεργός πειραματισμός:** ο εκπαιδευόμενος εφαρμόζει τη νέα γνώση και αλλάζει ίσως τις παλιές συμπεριφορές του για να δει τι θα συμβεί

Με βάση αυτό το μοντέλο ο εκπαιδευτής μπορεί να δημιουργήσει δραστηριότητες, μέσα από τις οποίες οι εκπαιδευόμενοι καταφέρνουν να συνδέσουν τις νέες θεωρίες και τη γνώση που αποκτήθηκε στα πλαίσια της τάξης με πραγματικές καταστάσεις. Κάθε δραστηριότητα πρέπει να συνοδεύεται από μια αναλυτική περιγραφή όπου θα υπάρχει κάποιες προτεινόμενες ερωτήσεις που θα κατευθύνουν την ανασκόπηση και τη συζήτηση για να βοηθήσουν τους ανθρώπους να σκεφτούν τι συνέβη, πώς αισθάνθηκαν για την εμπειρία και πώς η εμπειρία συγκρίνεται με αυτά που ήδη γνωρίζουν και σε σχέση με τον ευρύτερο κόσμο.

Συνεπώς, μέσα από τον συνδυασμό δραστηριοτήτων και σοβαρών συζητήσεων οι εκπαιδευτικοί έχουν την ευκαιρία να αγγίξουν θέματα όπως αυτά των στερεοτύπων, της προκατάληψης και των προνομιών, ακόμη και των ιδίων των εκπαιδευόμενων, και πιθανώς να τα εξαλείψουν. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι στο επίκεντρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, διότι δεν έχει σημασία τόσο το τι παραδίδει ή μεταφέρει ο συντονιστής ή ο δάσκαλος, ούτε το περιεχόμενο, όσο αυτό που μαθαίνει ή αποκομίζει ο εκπαιδευόμενος/συμμετέχων κατά τη διάρκεια των συνεδριών. Μ' αυτόν τον τρόπο ο εκπαιδευτικός είναι ανοιχτός στο να προσαρμόσει το περιεχόμενο και το επίπεδο της εργασίας στην πραγματικότητα των συμμετεχόντων, δίνοντας έτσι στις συνεδρίες του περισσότερο νόημα.

4. Παράδειγμα δραστηριότητας για τη δημιουργία ενός αξιόπιστου περιβάλλοντος

Η χρήση των δραστηριοτήτων για τη δημιουργία μιας καλής ατμόσφαιρας στην τάξη, δίνει τη δυνατότητα στους εκπαιδευόμενους να αξιοποιήσουν όλες τις αισθήσεις τους για να μάθουν· μαθαίνουν βιώνοντας και νιώθοντας κάτι και υπάρχει πάντα αλληλεπίδραση που τους βοηθά να γνωρίσουν καλύτερα ο ένας τον άλλον. Μια δραστηριότητα πρέπει πάντα να ακολουθείται από αναστοχασμό, ώστε οι μαθητές να έχουν επίγνωση του τι έμαθαν. Ένα καλό παράδειγμα μιας δραστηριότητας στην τάξη για τη δημιουργία μιας αξιόπιστης ατμόσφαιρας είναι η δραστηριότητα BINGO που περιγράφεται παρακάτω.

Απαιτούμενοι πόροι: Μεγάλος ανοιχτός χώρος σε μια αίθουσα, κάρτες BINGO

Μέγεθος Ομάδας: Οποιοδήποτε μέγεθος

Χρόνος: 15-25 λεπτά συμπεριλαμβανομένου του αναστοχασμού

Οδηγίες:

1. Κάθε συμμετέχων λαμβάνει ένα φύλλο μπίγγκο με ισχυρισμούς κατάλληλους για την ηλικία των εκπαιδευομένων σε κάθε πλαίσιο.
2. Οι εκπαιδευόμενοι ενθαρρύνονται να περπατούν και να κάνουν ερωτήσεις ο ένας στον άλλον και όταν κάποιος απαντήσει "ναι" σε μια ερώτηση, πρέπει να γράψουν το όνομα του ατόμου αυτού στο κατάλληλο κουτί.
3. Ο στόχος είναι να αποκτήσουν πέντε διαφορετικά ονόματα στη σειρά σε ένα μπίγγκο, και όταν το πετύχουν, θα πρέπει να φωνάξουν BINGO. Αφού φωνάξουν BINGO, θα πρέπει να συνεχίσουν να ρωτούν και να προσπαθούν να συμπληρώσουν όσο το δυνατόν περισσότερα κουτάκια.

Ξέρει να παίζει κιθάρα	Του/της αρέσει να παίζει σκάκι	Του/της αρέσει η μαγειρική	Έχει κατοικίδιο	Καλλιεργεί τα δικά του λαχανικά
Του/της αρέσει να βλέπει ταινίες	Είναι καλός/καλή στην μαγειρική	Έχει ένα σπορ αυτοκίνητο	Έχει συναντήσει έναν celebrity	Έχει ζήσει στο εξωτερικό
Θα ήθελε να γίνει συγγραφέας	Έχει τατουάζ	Μπορεί να κάνει ποδήλατο	Πήγε για κάμπινγκ πέρσι το καλοκαίρι	Αθλείται τακτικά
Έκανε ένα οδικό ταξίδι	Μισεί τα ζώα	Του/της αρέσουν οι γάτες	Του/της αρέσουν τα γλυκά	Διαχειρίζεται μια ιστοσελίδα

Του/της αρέσει να τραγουδά	Μιλάει 2 γλώσσες	Του/της αρέσει η τζαζ	Του/της αρέσει να πίνει κρασί	Έχει γενέθλια τον Αύγουστο
----------------------------	------------------	-----------------------	-------------------------------	----------------------------

Αναστοχασμός: Τι συνέβαινε στην αίθουσα κατά τη διάρκεια αυτής της δραστηριότητας;

5. Παράδειγμα δραστηριότητας ευαισθητοποίησης για ένα θέμα

Στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι η ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανισότητα των ευκαιριών και η ενσυναίσθηση για τους άλλους που είναι λιγότερο τυχεροί. Οι συμμετέχοντες σε αυτή τη δραστηριότητα αναλαμβάνουν ρόλους και προχωρούν με βάση τις ευκαιρίες και τις προοπτικές της ζωής τους.

Απαιτούμενοι πόροι: Μεγάλος ανοιχτός χώρος σε μια αίθουσα

Μέγεθος Ομάδας: Οποιοδήποτε μέγεθος

Χρόνος: 20-30 λεπτά συμπεριλαμβανομένου του αναστοχασμού

Οδηγίες:

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να πάρουν μια κάρτα ρόλων. Πείτε τους να την κρατήσουν για τον εαυτό τους και να μην την δείξουν σε κανέναν άλλο. Ζητήστε τους να αρχίσουν να μπαίνουν στο ρόλο τους.
2. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να παραμείνουν εντελώς σιωπηλοί καθώς τους καθοδηγείτε να σχηματίζουν μια ευθεία γραμμή ο ένας δίπλα στον άλλο (όπως σε μια γραμμή εκκίνησης).

3. Ενημερώστε τους συμμετέχοντες ότι θα διαβάσετε έναν κατάλογο καταστάσεων ή γεγονότων. Θα πρέπει να κάνουν ένα βήμα μπροστά κάθε φορά που μπορούν να απαντήσουν "ναι" στη δήλωση. Διαφορετικά, θα πρέπει να παραμείνουν εκεί που βρίσκονται και να μην μετακινηθούν.
4. Διαβάστε τις καταστάσεις και τα γεγονότα ένα προς ένα. Κάντε μια παύση για λίγο ανάμεσα σε κάθε δήλωση για να επιτρέψετε στους ανθρώπους να κάνουν ένα βήμα προς τα εμπρός.
5. Τέλος, ζητήστε από όλους να παρατηρήσουν τις τελικές τους θέσεις. Αφήστε τους λίγα λεπτά για να βγουν από το χαρακτήρα πριν συζητήσουν στην ολομέλεια.

Καταστάσεις και γεγονότα που αφορούν μετανάστες και πρόσφυγες:

- Δεν είχατε ποτέ σοβαρό οικονομικό πρόβλημα.
- Μπορείτε να κάνετε διακοπές μια φορά το χρόνο.
- Δεν έχετε τρομοκρατηθεί από το ενδεχόμενο να σας σταματήσει η αστυνομία.
- Πρέπει να αντικαθιστάτε τα ρούχα σας τουλάχιστον μία φορά κάθε τρεις μήνες.
- Δεν έχετε βιώσει ποτέ διακρίσεις λόγω της εθνικότητάς σας.
- Πιστεύετε ότι η οπτική σας σε κοινωνικά και πολιτικά θέματα εκτιμάται και ότι οι απόψεις σας ακούγονται.
- Πιστεύετε ότι η γλώσσα, η θρησκεία και ο πολιτισμός σας εκτιμώνται στην κοινωνία στην οποία ζείτε.
- Έχετε ένα αξιοπρεπές σπίτι με τηλέφωνο, ίντερνετ και τηλεόραση.

Κάρτες ρόλων συμμετεχόντων:

Είστε άνεργη ανύπαντρη μητέρα.	Είστε η κόρη του διευθυντή της τοπικής τράπεζας. Σπουδάζετε Μηχανολογία στο πανεπιστήμιο.
Είστε ένας άστεγος νέος άνδρας, 27 ετών.	Είστε ιδιοκτήτης μιας επιτυχημένης εταιρείας εισαγωγών-εξαγωγών.

Είστε άνεργος πτυχιούχος πανεπιστημίου και περιμένετε την πρώτη ευκαιρία να εργαστείτε.	Είστε γιος Κινέζου μετανάστη που διευθύνει επιχείρηση fast food.
Είσαι ένας παράνομος μετανάστης από το Μάλι.	Είστε ο δήμαρχος της πόλης.
Είστε ένας 23χρονος πρόσφυγας από το Αφγανιστάν.	Είστε ένας 40χρονος γιατρός.
Είστε μοντέλο μόδας αφρικανικής καταγωγής.	Είστε ένας 32χρονος δικηγόρος
Είστε συνταξιούχος εργάτης ενός εργοστασίου που κατασκευάζει παπούτσια.	Είστε ένας 30χρονος ειδικός ανθρώπινου δυναμικού σε μια μεγάλη εταιρεία.
Είστε 25χρονη καθαρίστρια από τη Συρία.	Είστε διευθυντής δύο εστιατορίων.

Αναστοχασμός: Ρωτήστε τους συμμετέχοντες τι συνέβη και πώς ένωσαν για την άσκηση και, στη συνέχεια, συζητήστε τις ανησυχίες που αντιμετωπίστηκαν και τι έμαθαν.

6. Παράδειγμα συνεργατικής μάθησης

Στόχος αυτής της δραστηριότητας είναι να δημιουργηθεί συζήτηση μεταξύ των ομάδων μαθητών για ένα συγκεκριμένο θέμα ή τομέα ενδιαφέροντος.

Απαιτούμενοι πόροι: Μια αίθουσα με τραπέζια ομαδικής εργασίας

Μέγεθος ομάδας: Οποιοδήποτε μέγεθος

Χρόνος: 30-45 λεπτά συμπεριλαμβανομένου του αναστοχασμού

Οδηγίες:

1. Ο εκπαιδευτής παραδίδει μια σύντομη διάλεξη (10-15 λεπτά) για ένα συγκεκριμένο θέμα ή τομέα ενδιαφέροντος. Μπορεί επίσης να παρέχει και υλικό για ανάγνωση.

2. Οι εκπαιδευόμενοι χωρίζονται σε "βασικές ομάδες" και "ομάδες εμπειρογνομόνων" και σε κάθε μία από αυτές ανατίθεται ένα διαφορετικό αντικείμενο στο πλαίσιο του ίδιου γενικού θέματος.
3. Οι εκπαιδευόμενοι εργάζονται στην έρευνα των θεμάτων τους με άλλους που έχουν το ίδιο θέμα (η ομάδα εμπειρογνομόνων τους)
4. Στη συνέχεια επιστρέφουν στη "βασική ομάδα" τους για να τους διδάξουν για το θέμα τους. Η ομάδα συζητά τις ερωτήσεις και προσπαθεί να συγκεντρώσει όσο το δυνατόν περισσότερες πιθανές απαντήσεις.
5. Στο τέλος, κάνουν μια παρουσίαση στην οποία εξηγούν δημιουργικά το θέμα στους υπόλοιπους.

Αναστοχασμός: Ρωτήστε τους συμμετέχοντες τι συνέβη και πώς ένωσαν για την άσκηση και, στη συνέχεια, συζητήστε τι έμαθαν

7. Συμπεράσματα

Σε αυτό το προϊόν, παρουσιάσαμε τα ευρήματά μας από τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του σχεδίου σχετικά με τη διδασκαλία και τη διαχείριση ετερογενών ομάδων. Επιπλέον, συμπεριλάβαμε τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής κινητικότητας στην Ισλανδία. Η πρώτη δραστηριότητα είναι ένα εργαλείο που σπάει τον πάγο και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη δημιουργία ενός ασφαλούς και αξιόπιστου περιβάλλοντος μεταξύ των συμμετεχόντων. Η δεύτερη δραστηριότητα χρησιμοποιήθηκε για την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις άνισες ευκαιρίες των μεταναστών, αλλά μπορεί επίσης να προσαρμοστεί για τους ανέργους ή τους ηλικιωμένους. Η τρίτη δραστηριότητα διευκολύνει τη συζήτηση και την μάθηση για ένα συγκεκριμένο θέμα. Ελπίζουμε ότι αυτό το εγχειρίδιο θα ενθαρρύνει και θα εμπνεύσει άλλους εκπαιδευτές ενηλίκων να χρησιμοποιούν τη συνεργατική μάθηση ως εργαλείο στις συνεδρίες τους, ώστε όλοι να έχουν ίση πρόσβαση στη διαδικασία μάθησης.